

ĐẠI SỨ QUÁN HỢP CHỨNG QUỐC HOA KỲ

Phòng Thông tin - Văn hoá

Tầng 3, Rose Garden Tower, 6 Ngọc Khánh

Hà Nội, Việt Nam

(84-4) 831-4580 -- Fax: (84-4) 831-4601

TẠP CHÍ ĐIỆN TỬ CỦA BỘ NGOẠI GIAO MỸ

TRIỂN VỌNG KINH TẾ, THÁNG 11/1998

THAM NHŨNG: MỘT CẢN TRỞ ĐỐI VỚI SỰ PHÁT TRIỂN

TUYÊN NGÔN LIMA VỀ CHỐNG THAM NHŨNG

Hội nghị Quốc tế Chống Tham nhũng lần thứ 8 về được tổ chức từ ngày 7 đến 11 tháng 9 năm 1997 tại Lima, Peru. Hội nghị đã tập hợp các nhân vật cao cấp của các tổ chức quốc tế và cơ quan viện trợ quốc tế, đại diện chính phủ các nước, viên chức của các cơ quan chống tham nhũng và hiệp hội nghề nghiệp, cũng như các nhà báo, học giả, doanh nhân và đại diện của các đoàn thể dân sự. Tuyên ngôn Lima được coi là kế hoạch chi tiết cho hành động và sự tiến bộ và sẽ được xem xét lại khi hội nghị được tái họp tại Nam Phi năm 1999.

CHÚNG TÔI, hơn một nghìn công dân từ 93 nước, đến từ tất cả các châu lục, từ các nước lớn và nhỏ, với trình độ phát triển khác nhau, giàu và nghèo, và từ những vị trí khác nhau trong chính phủ, khu vực tư nhân và đoàn thể dân sự,

SAU KHI thảo luận tìm kiếm các biện pháp ngăn chặn tham nhũng trong mọi biểu hiện của nó trên toàn cầu và cùng nhất trí trong nhìn nhận về thời đại của hợp tác quốc tế và quốc gia trong thế kỷ XXI, trong đó tệ nạn tham nhũng sẽ bị đè bẹp,

NAY CÙNG TẬP HỢP trong tuyên ngôn này của Hội nghị Quốc tế Chống Tham nhũng lần thứ 8 tổ chức tại Lima, Peru từ ngày 7-11 tháng 9 năm 1997.

VỮNG TIN rằng tham nhũng

- làm xói mòn cấu trúc đạo đức của mọi xã hội;
- vi phạm các quyền xã hội và kinh tế của người nghèo và các nhóm dễ bị tổn thương;
- làm suy yếu nền dân chủ;
- phá hoại pháp luật, cơ sở của mỗi xã hội văn minh;
- kìm hãm phát triển; và,
- tước đi những lợi ích của cạnh tranh tự do và công khai đối với xã hội, và đặc biệt là người nghèo.

TIN TƯỞNG rằng

- đấu tranh chống tham nhũng là công việc của mỗi người trong mọi xã hội;
- cuộc đấu tranh nhằm bảo vệ và củng cố các giá trị đạo đức trong mọi xã hội;
- điều thiết yếu là hình thành các liên minh giữa chính phủ, đoàn thể dân sự và khu vực tư nhân;

- nguyện vọng tham gia vào liên minh như vậy là một thử nghiệm thực sự đối với lời hứa loại trừ tham nhũng của từng chính phủ ;
- vai trò của đoàn thể dân sự là đặc biệt quan trọng để vượt qua sự kháng cự của những kẻ khư khư bám giữ hiện trạng và vận động hầu hết dân chúng ủng hộ những cải cách có ý nghĩa;
- cần phải có chiến dịch lâu dài chống tham nhũng trong khu vực tư nhân bởi vì, với việc tăng cường tư nhân hóa và xóa bỏ các quy định, nó đóng vai trò lớn hơn trong các hoạt động theo truyền thống là do nhà nước thực hiện;
- và các vị lãnh đạo cấp cao là người khởi xướng trong mọi xã hội, vì "khi lau cầu thang hãy bắt đầu từ trên cao"

NAY CHÚNG TÔI KÊU GỌI các chính phủ, các tổ chức quốc tế và khu vực và nhân dân toàn thế giới huy động mọi cố gắng và sức lực cùng chúng tôi thực hiện thành công các hoạt động sau:

Các hoạt động trên tầm quốc tế và khu vực

1. Các tổ chức quốc tế phải ủng hộ đầy đủ hơn vai trò sáng tạo của các đoàn thể dân sự, để thúc đẩy sự phát triển của một chế độ cầm quyền đúng đắn và cùng cộng tác với các tổ chức đó để đạt được mục đích này. Họ phải cùng nhau làm nổi bật những khía cạnh tích cực của toàn cầu hoá, và kiềm chế những yếu tố tiêu cực của nó.
2. Phải chấm dứt việc không đánh thuế các khoản hối lộ mà các nước xuất khẩu chủ động dùng để trợ cấp và khuyến khích việc hối lộ viên chức ở các nước khác.
3. Vào cuối năm nay, OECD phải hoàn thiện công ước để hình sự hóa việc hối lộ các viên chức nước ngoài, và các quốc gia thành viên của nó phải thực hiện các điều khoản của công ước này trước trong năm 1998. Sau đó OECD phải thực hiện một chương trình được kiểm soát chặt chẽ để đảm bảo việc thi hành nghiêm ngặt công ước, với sự tham gia của các đoàn thể dân sự nhằm đảm bảo tính minh bạch.
4. Tất cả các quốc gia châu Mỹ cần phê chuẩn Công ước Chống Tham nhũng liên Châu Mỹ của OAS trước Cuộc họp Thượng đỉnh Châu Mỹ ở Santiago vào tháng 4/1998. Chúng tôi kêu gọi OAS đẩy mạnh và giám sát việc thực hiện công ước, và coi nó như một mẫu hình tuyệt vời của hợp tác khu vực chống tham nhũng để các khu vực khác xem xét.
5. Ngân hàng Thế giới và Quỹ Tiền tệ Quốc tế cần đẩy mạnh việc thực hiện các chính sách chống tham nhũng mới của họ theo sáng kiến của Chủ tịch Wolfensohn và Giám đốc Điều hành Camdessus, và đặc biệt là đình chỉ việc cho vay tiền đối với các chính phủ không chịu giải quyết vấn đề tham nhũng một cách thỏa đáng.
6. Liên minh Châu Âu (EU) cần đẩy mạnh việc thực hiện các chính sách chống tham nhũng của chính họ do Ủy ban Các Cộng đồng Châu Âu khuyến cáo vào tháng 5/1997; tất cả các quốc gia thành viên của EU cần phê chuẩn Công ước Tham nhũng của Liên minh Châu Âu được thông qua ngày 26/5/1997; và tham gia vào hoạt động của nhóm đa ngành chống tham nhũng để đảm bảo rằng cuộc họp thượng đỉnh của EU vào tháng 10 sẽ thu được những kết quả cụ thể.
7. Hoạt động của Liên Hợp Quốc về chống tham nhũng phải được ủng hộ. Các quốc gia phải thực hiện Tuyên ngôn Chống Tham nhũng và Hối lộ của Liên Hợp Quốc và Quy tắc Ứng xử Quốc tế của Viên chức Nhà nước. Các tổ chức tài trợ quốc tế và các chính phủ tài trợ phải tiếp tục ủng hộ các hoạt động hợp tác kỹ thuật của Liên Hợp Quốc.
8. Bản thân Tổ chức Thương mại Thế giới phải tham gia vào cuộc đấu tranh toàn cầu và bắt đầu đề cập đến ảnh hưởng nặng nề của tham nhũng trong thương mại quốc tế.
9. Tất cả các tổ chức viện trợ đa phương và song phương, cùng với các đối tác phát triển của họ, phải tìm được cách thiết thực để khắc phục tham nhũng trong các chương trình phát triển của họ.

10. Các tổ chức tài trợ cần tăng cường sự giúp đỡ để củng cố các chương trình hệ thống quốc gia để đấu tranh với tham nhũng. Đặc biệt, sự minh bạch của các chương trình mua sắm của chính phủ cấp quốc tế và quốc gia phải được củng cố. Cải cách điều hành và ngành dân chính phải tập trung coi việc đề bẹp tham nhũng là một yếu tố cơ bản, và đảm bảo sự trung lập chính trị của chính ngành dân chính .
11. Các tổ chức quốc tế phải nhận thấy rằng thực tiễn mua sắm quốc tế của họ vẫn chưa hoàn toàn thoả đáng, và họ phải tiếp tục phát triển các phương pháp mua sắm mới và sáng tạo cùng hợp tác với từng chính phủ và khu vực tư nhân, kể cả việc sử dụng các thoả thuận chống tham nhũng và thoả thuận chính trực. Các nhà đấu thầu đưa hối lộ phải bị đưa vào danh sách đen. Liên minh Toàn cầu vì Châu Phi cần tiếp tục công việc đầy sáng tạo của mình với Tổ chức Minh bạch Quốc tế và các chính phủ trong khu vực .
12. Các tổ chức quốc tế có quyền lực trong khu vực, kể cả INTERPOL và Tổ chức Hải quan Thế giới, cần tiến hành các bước nhằm củng cố hợp tác thực thi luật quốc tế .
13. Việc điều tiết hoạt động của tất cả các trung tâm ngân hàng quốc tế phải được cải thiện nhằm đảm bảo rằng tài sản sản dưới sự kiểm soát của họ được điều hành theo các chuẩn mực quốc tế đã được thoả thuận và những tài sản kiểm được một cách bất chính có thể bị truy cứu, phong toả và tịch thu. Điều này phải bao gồm việc khai trừ khỏi hệ thống tiền tệ quốc tế của các trung tâm ngân hàng nước ngoài không đáp ứng được những tiêu chuẩn này. Bí mật ngân hàng không được là lá chắn cho tội phạm và cản trở việc vạch trần tham nhũng.
14. Việc cải tổ và hiện đại hóa các hệ thống hải quan, nhấn mạnh đến sự minh bạch và tính trung thực vẫn là nhu cầu khẩn thiết ở rất nhiều nước. Cần tăng cường sự giúp đỡ của tổ chức tài trợ, và đặc biệt là thông qua Tổ chức Hải quan Thế giới (WCO). Các thành viên của WCO cần thực hiện đầy đủ Tuyên ngôn Arusha năm 1993 và Tuyên ngôn Columbus năm 1994 và hợp tác nhằm đảm bảo tính minh bạch và trung thực trong tất cả các giao dịch thương mại quốc tế.
15. Phòng Thương mại Quốc tế phải thúc đẩy sự công nhận rộng rãi của các công ty về các quy tắc ứng xử và các chương trình phục tùng để đấu tranh chống vòi vĩnh và hối lộ trong và ngoài nước. Chúng tôi kêu gọi áp dụng các quy tắc ứng xử và các chương trình phục tùng hiệu quả như một đòi hỏi để có quyền đấu thầu các dự án lớn.
16. Hiệp hội Công tố viên Quốc tế và Hiệp hội Luật sư Quốc tế cần phát triển các luật mẫu giúp cho việc truy tố các trường hợp tham nhũng trong mỗi hệ thống pháp luật khác nhau của chúng ta trở nên ít phức tạp và nhanh chóng, hiệu quả hơn, đồng thời phù hợp với các chuẩn mực nhân quyền quốc tế.
17. Cổ đông trên toàn thế giới cần yêu cầu các công ty mà họ đầu tư vào tuân thủ mục tiêu của phong trào điều hành tập thể .
18. Các hiệp hội nhân viên kiểm toán và kế toán quốc tế khác nhau và hiệp hội những người điều tiết chứng khoán quốc tế phải phát triển những tiêu chuẩn kế toán rõ ràng và nhất quán, được quốc tế công nhận rộng rãi. Điều đặc biệt quan trọng đối với cuộc đấu tranh chống tham nhũng là tất cả các giao dịch tài chính phải được lập hồ sơ, và không có những tài khoản "ngoài sổ sách" hay bí mật.
19. Các tổ chức nghề nghiệp quốc tế cần quan tâm hơn nữa đến các cơ quan quốc gia của họ và dùng ảnh hưởng của mình để bảo đảm là các tiêu chuẩn nghề nghiệp quốc gia được bảo vệ, củng cố và tăng cường.
20. Các cơ quan tài chính và tài trợ quốc tế cần hợp tác với các tổ chức dân sự trong xây dựng chỉ số giá cả hàng hóa và dịch vụ toàn thế giới để nhận biết những bất thường do chủ nghĩa quan liêu và tham nhũng gây ra.
21. Các tổ chức khu vực và quốc tế phải làm hết sức mình để đem lại sự tiến bộ cho Tuyên ngôn của chúng ta và phát triển các chương trình vì mục đích này.

Các hoạt động cấp quốc gia và địa phương

22. Tất cả các chính phủ cần hoạt động một cách minh bạch và có trách nhiệm ở tất cả các cấp, với công chúng có thể tiếp cận thông tin một cách tối đa. Họ cần bảo đảm rằng các tài khoản công cộng đều công khai để công chúng điều tra. Vai trò của các tổ chức dân sự quan trọng nhất là ở cấp quốc gia và địa phương, ở đó sự tham gia cần được thúc đẩy bằng cách cho phép tiếp cận rộng rãi với những người có quyền quyết định và duy trì việc giải trình với quần chúng những vấn đề quan trọng.
23. Các tổ chức dân sự cũng phải lập lại trật tự trong nội bộ, các tổ chức phi chính phủ phải tự cải tổ để bảo đảm rằng, là một cơ quan của tổ chức dân sự, họ thực hiện chính những tiêu chuẩn minh bạch và trách nhiệm mà họ mong đợi ở chính phủ. Cũng phải thận trọng trong việc bảo vệ những người bị điều tra do chống tham nhũng
24. Tất cả các chính phủ phải đảm bảo tính độc lập, trung thực và phi chính trị của hệ thống tư pháp như nền tảng của việc điều hành pháp luật, quyết định tính hiệu quả của tất cả mọi cố gắng đấu tranh chống tham nhũng.
25. Văn phòng Thanh tra Chính phủ, như chiếc cầu nối giữa chính phủ và nhân dân, có thể đóng góp nhiều vào việc loại bỏ tham nhũng và các cản trở của chủ nghĩa quan liêu. Những nước chưa có cơ quan cần thiết này cần xem xét việc tiếp nhận văn phòng này như một cơ quan độc lập của quốc hội nước mình.
26. Các chính phủ, cùng với tổ chức dân sự và khu vực tư nhân, cần thường xuyên xem xét lại tinh thần trách nhiệm của tất cả các cơ quan nhà nước liên quan và của các công chức hợp hiến, và đảm bảo rằng những điều này sẽ tạo nên một bức tường thành hiệu quả chống tham nhũng ở cấp địa phương. Các luật lệ về mâu thuẫn lợi ích phải được quan tâm đặc biệt. Về vấn đề này, Văn phòng Kiểm toán viên Trưởng phải đóng vai trò quan trọng trong duy trì và củng cố sự độc lập cần thiết của mình.
27. Những chính phủ chưa làm được như vậy phải hạn chế tối mức tối thiểu các cơ hội kinh tế còn lại cho hối lộ và tham nhũng, như chế độ độc quyền, lệ phí tùy tiện, thuế má phiền hà, các quy tắc và giấy phép cản trở hoạt động thương mại.
28. Cải cách hành chính là điều thiết yếu để tạo ra môi trường đấu tranh chống tham nhũng. Tất cả các thành viên của quá trình này cần quan tâm đặc biệt đến vấn đề trả lương thỏa đáng.
29. Cần quan tâm đặc biệt tới việc củng cố các hệ thống điều hành tài chính, và làm cho quá trình ngân sách trở nên minh bạch và nâng cao vai trò của tổ chức dân sự.
30. Các quốc gia cần cải thiện tính hiệu quả của luật pháp để đối phó một cách tối đa với tham nhũng, phù hợp với hiến pháp của nước mình và các chuẩn mực nhân quyền quốc tế bao gồm :
  - Hủy bỏ mọi yêu cầu chứng minh rằng một viên chức nhận một món quà bất hợp pháp đã trao một đặc ân để đáp lại;
  - Đưa ra một hệ thống kê khai tài sản đối với những người giữ cương vị có trách nhiệm của nhà nước (và gia đình họ), và buộc họ chứng minh nguồn gốc của số tiền vượt quá giới hạn các nguồn thu nhập hợp pháp;
  - Đưa ra chế độ giám sát định kỳ hoặc ngẫu nhiên đối với tài sản và lối sống của những người có thẩm quyền đáng kể trong khu vực công cộng (và gia đình và bạn bè họ), ở nơi thích hợp thì do một cơ quan độc lập tiến hành ;
  - Các luật lệ cho quyền phong tỏa, thu giữ hoặc tịch thu một cách hiệu quả những tài sản có được một cách bất hợp pháp của các viên chức bị phát hiện là phạm tội tham nhũng, dù tài sản đó có thể ở bất cứ đâu và do bất cứ ai giữ;
  - Cung cấp một sự bảo vệ thích đáng cho người làm chứng (và gia đình họ) và bảo vệ các mật báo viên;
  - Đưa ra một hệ thống ghi chép lại các món quà mà các viên chức nhận được;

- Đảm bảo rằng viên chức ở tất cả các cấp không thể nấp sau một sự miễn trừ nào cả mà phải tuân thủ hoàn toàn các luật chống tham nhũng;
  - Tước đoạt quyền đứng trong cơ quan chính trị và đề cử vào vị trí có trách nhiệm công cộng, những biện pháp trên sẽ khiến cả việc ngăn ngừa lẫn việc truy tố trở nên hiệu quả hơn.
31. Các chính phủ cần xem xét lại các trình tự quản lý điều hành quốc gia và địa phương, trong sự hợp tác với hệ thống tư nhân và các tổ chức dân sự, với mục đích đảm bảo rằng các trình tự đó là công bằng, cởi mở và có tính cạnh tranh và như vậy, đồng thời mang lại giá trị của đồng tiền cho xã hội và tạo ra một môi trường thương mại thuận lợi cho khu vực tư nhân.
  32. Những nhà thầu hối lộ các công chức để thắng thầu cần được đưa vào danh sách đen cấm cạnh tranh vì những việc kinh doanh chính thức trong một thời gian thích hợp, sau khi đã được điều tra công bằng.
  33. Vì tham nhũng là trở ngại chính của quá trình bầu cử và chính trị, phải hành động tức thời để thực thi các phương thức có hiệu quả, trong đó tài trợ cho các nhà chính trị hoặc các đảng phái chính trị được quy định và được ghi chép một cách nhanh chóng và công khai, và giới hạn chi phí cho vận động tranh cử được đặt ra và được kiểm toán chặt chẽ. Các chương trình giáo dục công dân liên tục là thiết yếu.
  34. Các hiệp hội nghề nghiệp quốc gia, đặc biệt là hội luật sư, kế toán, bác sỹ và kỹ sư phải kiểm tra sự thoả đáng và hiệu quả của các quy tắc ứng xử chuyên ngành của họ, và của các biện pháp kỷ luật những thành viên tạo thuận lợi cho tham nhũng.
  35. Vai trò của thông tin đại chúng độc lập là thiết yếu, nhưng để nó hoạt động có hiệu quả phải có các luật về cấm gây phiền nhiễu, về tự do thông tin (đối với công dân và nhà báo đều như nhau) và một hệ thống pháp lý không thể bị lạm dụng nhằm bưng bít việc bày tỏ nguyện vọng một cách hợp pháp. Chúng tôi kêu gọi các chính phủ, bản thân các phương tiện thông tin đại chúng và các tổ chức dân sự đảm bảo rằng có tồn tại những điều kiện để các phương tiện thông tin đại chúng thực hiện nhiệm vụ này.
  36. Các nhà xuất bản báo chí cần phản ánh ở mọi nơi vai trò có thể của tờ báo trong việc trao cho công chúng "tiếng nói" chống tham nhũng và việc nâng cao hiểu biết về cách thức tố cáo và công chúng có thể sử dụng những điều đó một cách hiệu quả như thế nào. Họ cũng phải cân nhắc xem có thể làm gì để giúp khuyến khích thái độ của dư luận quần chúng nhìn nhận kẻ tham nhũng, dù có thể giàu và có quyền lực đến mấy, với sự khinh bỉ mà họ xứng đáng hứng nhận. Bản thân thông tin đại chúng cũng phải cảnh giác chống lại việc nhận hối lộ và lòng hiếu khách không thích hợp.
  37. Bởi vì những cố gắng cải cách sẽ là vô ích trừ khi tập tục tham nhũng bị huỷ bỏ, các chính phủ, trường học và tổ chức tôn giáo cần đưa ra các sáng kiến giáo dục, được vạch ra nhằm nâng cao nhận thức trong thanh niên về sự nguy hại không thể tính được do tham nhũng gây ra, và về những nguy cơ cho bản thân mà họ phải gánh chịu nếu họ tham gia vào đó.
  38. Các quy tắc ứng xử cần được đưa vào rất nhiều lĩnh vực của cuộc sống (bao gồm nội các, quốc hội, ngành tư pháp và toàn bộ các bộ trưởng của chính phủ), và chính phủ cần kiểm tra những sự sắp đặt mà nhờ đó đạo đức và sự chính trực của chính quyền có thể được bảo đảm.
  39. Các chính phủ cần khuyến khích sử dụng các điều tra độc lập về sự hài lòng của công chúng với các ngành và các tổ chức như một công cụ có giá trị để nhận biết những khu vực đặc biệt khó khăn cũng như theo dõi tiến bộ trong cải cách các ngành bằng cách làm cho chúng trở nên ít bị ảnh hưởng bởi tham nhũng hơn.
  40. Cuối cùng, các chính phủ, tổ chức xã hội và khu vực tư nhân cần xem xét việc đưa ra "những ngày chống tham nhũng" hoặc "những ngày trách nhiệm" hàng năm, mà ở một số nước đã chứng tỏ là trọng tâm của việc nâng cao

nhận thức. Sau đó quan điểm này có thể được mở rộng bằng việc Liên Hiệp Quốc vạch ra ngày hành động quốc tế hàng năm.

Chúng tôi yêu cầu Chủ tịch Hội nghị cùng với Ban Thư ký Hội đồng Hội nghị Chống Tham nhũng Quốc tế, Tổ chức Minh bạch Quốc tế, tiến hành những hành động cần thiết để những khuyến cáo này được các chính phủ và các tổ chức chú ý. Về phần mình, chúng tôi xin hứa sẽ làm tròn bổn phận của mình.

Chúng tôi mong đợi được gặp lại ở Nam Phi, vào năm 1999. Chúng tôi khẳng định sự tin tưởng vững chắc của mình về lợi ích thực tế và ảnh hưởng của những trao đổi kinh nghiệm định kỳ và những sự kiện thành công như đã xảy ra ở Lima tuần vừa qua, và chúng tôi tin rằng chúng tôi đã đạt được sự tiến bộ đáng kể trong việc đưa cuộc thảo luận quốc tế về những bước thực tế chống tham nhũng tiến lên phía trước. Ở Nam Phi sau hai năm nữa, chúng tôi sẽ có cơ hội đánh giá sự tiến bộ được thực hiện cả trong cuộc đấu tranh chống tham nhũng, và việc thực hiện những hành động được đưa ra tại đây.

Cuối cùng, chúng tôi xin tỏ lòng biết ơn chân thành tới Ban Tổ chức, nhân dân Peru, chính phủ Peru, khu vực tư nhân và tổ chức xã hội của nước này về sự đón tiếp nồng nhiệt, lòng mến khách hào hiệp, về việc vạch ra một chương trình nghị sự phong phú và thích hợp, việc khuyến khích hay sự tham gia của tổ chức dân sự trong cuộc đấu tranh chống tham nhũng, và sự nhìn nhận một thiên niên kỷ mới của đạo đức và chính trực.

Lima, Peru

11 tháng 9, 1997